

Engin Erkiner: Bu ülkenin Cumhuriyetçi aydınları arasında Tanilli'nin özel bir yeri vardır. O her zaman sosyalistti ve kendine göre bir Kemalizm yorumu vardı. Kemalizmle sosyalizmi birlikte düşünürdü. Hiçbir zaman sosyal demokrat olmadı ve hatta bizdeki sosyal demokrasinin zavallılığıyla dalga bile geçirdi. Kürtlere de “bölücüler” olarak bakmazdı. Ke malizmi, “aydınlanmanın bize özgü bir çeşidi” olarak görürdü. Çok sevdiği Tevfik Fikret'in sözleriyle “fikri hür vicdanı hür” nesillerin yetişmesi için savunurdu.

Dinciliğe ve gündelik hayatın dincileştirilmesine şiddetle karşıydı.

28 yıl boyunca Almanya'da yayımlanan ve bunun on yılında Türkiye'de de yayın hayatında olan Yazın Dergisi'nde en fazla yazan yazardır denilebilir. 20 yıldan fazla süre boyunca derginin her sayısında yazdı.

Derginin yayımlanması bazen gecikince telefon edip, “ne oldu?” diye sorardı.

Son olarak, “yaşadığım sürece dergimize yazacağım” demişti.

Dergimiz, derdi...

Son yıllarda telefonda zorlukla konuşuyordu, bazen kelimeleri karıştırıyordu.

Tanilli'nin son yazılarında AKP'ye karşı Kemalizm vurgusu iyice belirginleşir.

Okurların bir bölümü bu yazılardan duydukları rahatsızlığı belirtmelerine karşın aldırmadım.

Cumhuriyetçi bir ailede büyüdüğüm için Tanilli'yi anlıyordum.

Cumhuriyetin birinci kuşuğı ÷lkede küç÷k bir azınlıktır ve Cumhuriyet'in bir türlü ulaşıl原因ayan ideallerine, modern bir ÷lke yaratmak başta olmak üzere, sürekli inanmışlardır. O ideallerin yakın tarihimizdeki nice çirkinlikleri örtmek için de kullanıldığını anlamamak için ellerinden geleni yaptılar.

İnsanın kafasında bir dünyayı yıkması kolay değil...

Yıkabilmek için yerine başka dünya koyabilmek gerek...

Kemalizmle bazı yönlerden fazlasıyla bağdaştırılan reel sosyalizm de yıkılınca yıkıl原因acak olanın yerine konulacak yenisi de kalmadı.

Tanilli daha fazla Kemalizme döndü...

Hatırlayacaksınız, çok sayıda Alevi de devrimci hareketten aradığını bulamayınca Aleviliğe daha kuvvetli sarılmıştı.

Yazın'ın Mayıs 1994'te yayımlanan 60. sayısında "Alevilik ilericiilik midir?" başlıklı bir yazım çıkmıştı. Orada Aleviliğin sosyal demokrasinin daha ilerisinde bir ilericiiliğe sahip olmadığını da anlatmış, Alevilikle sosyalizm arasında ortaklıklar bulanları eleştirmiştim.

Bizdeki sosyal demokrasinin durumu da açık olduğuna göre, Alevilerdeki ilericiiliğin sınırları da ortadaydı.

Dergi eline ulaşır ulaşmaz telefon etti.

Geschrieben von: Erkiner

Dienstag, den 29. November 2011 um 21:05 Uhr - Aktualisiert Dienstag, den 29. November 2011 um 21:07 Uhr

“Engin bey kardeşim, bu yazıyı ben yazmak isterdim” dedi.

Biliyorum, isterdi, ama yazamazdı, çünkü Aleviler kemalistti...

Tanilli hep kafasındaki Kemalizmi, var olmayan bir Kemalizmi savundu.

Cumhuriyet'in ilk yıllarının coşkusunu sonraki yıllara da taşımak istedi, ama olmadı ve zaman içinde –yeterince sözünü etmese de- Cumhuriyet'in ilk yıllarında yapılanlara başka yönden bakmak gerektiğini de anladı.

Cesur bir insandı. Tekerlekli sandalyeden kalkamamasına karşın, 12 Eylül faşizmine karşı birlikte yer aldığımız Aydınlarla Dayanışma Girişimi ve Barış Derneği Tutuklularıyla Dayanışma da dahil olmak üzere her çeşit inisiyatifte aktif yer aldı. Sayısız konferanslar verdi, açıklamalarda bulundu.

12 Eylül Anayasası için söylediği, “Bu anayasa değil, kışla talimatnamesidir” sözü herhalde unutulmayacaktır.

Arkasında çok sayıda kitap ve yazı bırakarak aramızdan ayrıldı.

İnandıkları için sonuna kadar gidebilen aydınlar bizde azdır ve Tanilli de bunlardan bir tanesidir...